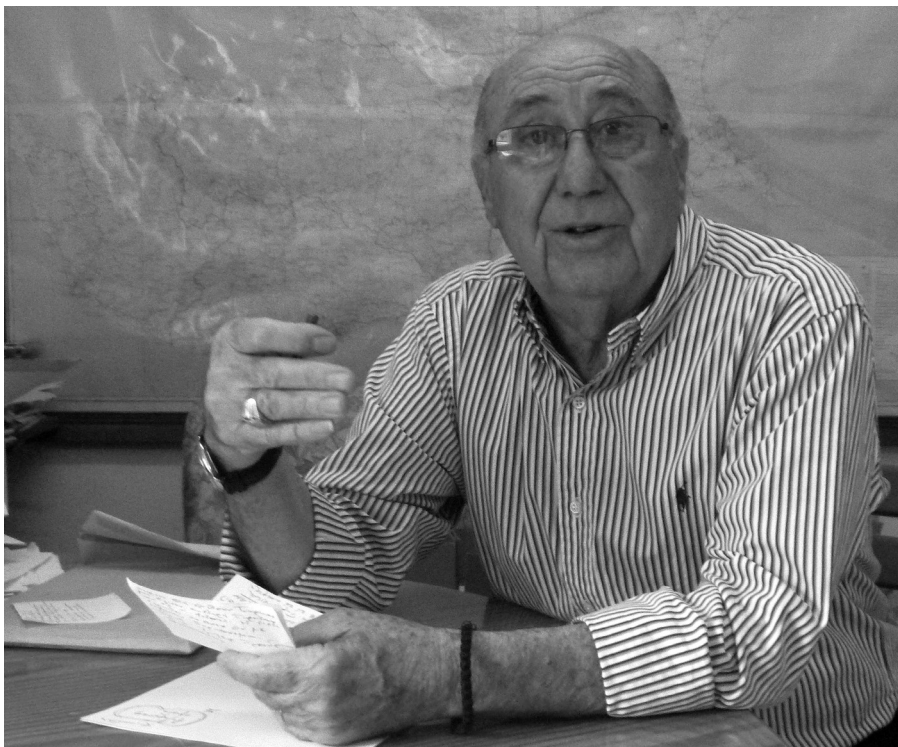

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ

«Ωρύονταν οι χουντικοί αξιωματικοί στο ΓΕΕΦ εναντίον του Μακάριου»

Έτυχε να παραβρίσκεται σε θυελλώδη ευρεία σύσκεψη στο ΓΕΕΦ, όπου οι Ελλαδίτες χουντικοί αξιωματικοί εκδήλωσαν τις προθέσεις τους, ωρυόμενοι κατά του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Ήταν ο μοναδικός Κύπριος αξιωματικός που υπηρετούσε στο ΓΕΕΦ το 1974 τότε λοχαγός Γεώργιος Μαυρουδής. Σε γνώση του περιήλθαν και άλλες κρίσιμες πληροφορίες.

*Ο αντιστράτηγος ε.α. σήμερα, Γεώργιος Μαυρουδής,
αφηγείται επίσης τη συμμετοχή του στον καταρτισμό σχεδίων άμυνας
κατά του πραξικοπήματος, στον εξοπλισμό ομάδων αντιστασιακών.*

.....

Από μικρός ο Γεώργιος Μαυρουδής είχε να κάνει με όπλα και αυτοσχέδιες βομβες. Εντάχθηκε στην ΕΟΚΑ όταν ήταν μαθητής, από τα 16 του χρόνια (γεννήθηκε το 1939 στην Καλοψίδα) και συμμετείχε σε διάφορες αποστολές: ενέδρες, τοποθέτηση ναρκών, σαμποτάζ κ.λπ. Στο σπίτι του φιλοξενούνταν αντάρτες της ΕΟΚΑ. Συνελήφθη από τους Βρετανούς αποικιοκράτες στις διαδηλώσεις που πραγματοποιούνταν στην Αμμόχωστο, όταν σκοτώθηκε ο μαθητής Πέτρος Γιάλλουρος τον Φεβρουάριο του 1956. Ο Γεώργιος Μαυρουδής πέρασε μερικές μέρες στα κρατητήρια, υποβλήθηκε σε ανακρίσεις, αλλά, όταν οδηγήθηκε ενώπιον δικαστηρίου, απαλλάχθηκε των κατηγοριών. Σε κάποια από τις αποστολές τραυματίστηκε, έτσι αναγκαστικά έχασε ένα χρόνο στο σχολείο, από το οποίο αποφοίτησε τελικά το 1959.

Ύστερα από την ανακήρυξη της Κύπρου σε ανεξάρτητο κράτος, τον Μάιο του 1961 ο Γεώργιος Μαυρουδής κατετάγη στον Κυπριακό Στρατό με τον βαθμό του ανθυπολοχαγού. Στις 21 Δεκεμβρίου 1963, όταν πυροδοτήθηκαν οι διακοινοτικές ταραχές, με αφορμή αιματηρό επεισόδιο στην παλιά Λευκωσία, ο τότε ανθυπολοχαγός Μαυρουδής υπηρετούσε στη φρουρά του προεδρικού μεγάρου. Το βράδυ της Κυριακής, 22 Δεκεμβρίου 1963, σημειώθηκαν συγκρούσεις στην περιοχή του Τριμερούς Στρατηγείου (όπου σήμερα βρίσκονται τα Δικαστήρια στη Λευκωσία). Τότε ο ανθυπολοχαγός Μαυρουδής μετέφερε οπλισμό από τη φρουρά του προεδρικού για την ενίσχυση της άμυνας στην περιοχή αυτή. «Την επόμενη μέρα, με μια διμοιρία του Κυπριακού Στρατού, καταλάβαμε την περιοχή του Υπουργείου Άμυνας και διάφορα άλλα γραφεία της Αντιπροεδρίας. Αμυνθήκαμε στις επιθέσεις από Τούρκους ενόπλους στην περιοχή από το Τριμερές Στρατηγείο μέχρι και το ξενοδοχείο “Λήδρα Πάλας”», αναφέρει ο Γεώργιος Μαυρουδής.

Αμύνθηκε στην περιοχή Τράχωνα - Νεάπολης

Το απόγευμα της ίδιας μέρας, ο Γεώργιος Μαυρουδής μετέβη στο οίκημα του ΑΠΟΕΛ, που τότε βρισκόταν στη σημερινή λεωφόρο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου (κοντά στο Συνεργατικό Ταμιευτήριο της ΠΟΕΔ), όπου ήταν εγκατεστημένη η έδρα του τάγματος με διοικητή τον ταγματάρχη

Τάσο Μάρκου. Αφηγείται ο ίδιος: «Ο Τάσος Μάρκου μού έδωσε αποστολή ως επικεφαλής διμοιρίας του 7ου Λόχου και βοηθό τον ανθυπολοχαγό Μιχαήλ Ανδρέου να περάσουμε μέσω της περιοχής του κατεχόμενου τμήματος της συνοικίας Αγίου Παύλου, της βρετανικής πρεσβείας, της τοποθεσίας Κέρμια, των Μύλων Σεβέρη, του Τράχωνα και της Νεάπολης και να υπερασπιστούμε την αμυντική αυτή γραμμή. Η περιοχή αυτή ήταν αποκλεισμένη από Τούρκους ενόπλους της Ομορφίτας. Εκτελέσαμε την αποστολή μας στη διάρκεια της νύκτας. Κρατηθήκαμε μέχρι την Τετάρτη, οπότε αν πήραμε διαταγή να συμπτυχθούμε στην περιοχή Βορείου Πόλου διά μέσου Ομορφίτας - Χαμίτ Μάντρες, για τον λόγο ότι εξήλθε το στρατιωτικό απόσπασμα της ΤΟΥΡΔΥΚ από το στρατόπεδό του και εκινείτο προς το Μινζέλι. Όταν φτάσαμε μέσα στον Βόρειο Πόλο, διαταχθήκαμε εκ νέου να επιστρέψουμε. Πήρα τη 2η διμοιρία του 7ου Λόχου, με βοηθό μου τον ανθυπολοχαγό Ανδρέα Τασουρή, και περάσαμε ξανά μέσω της περιοχής Τράχωνα - Νεάπολης, μέχρι που κηρύχθηκε εκεχειρία με τη χάραξη της “πράσινης γραμμής”».

Οργάνωσε ένοπλες ομάδες αντιστασιακών

Τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1970 ως λοχαγός της Εθνικής Φρουράς ο Γεώργιος Μαυρουδής υπηρετούσε στο Σώμα Υλικού Πολέμου (ΣΥΜ) στο στρατόπεδο ΒΜΗ στην Παλουριώτισσα. Από τον Σεπτέμβριο του 1973 υπηρετούσε στο 6ο Επιτελικό Γραφείο Επιστρατεύσεως του ΓΕΕΦ, στο στρατόπεδο «Ανδρέα Παναγίδη» απέναντι από το ξενοδοχείο «Χίλτον», όπου στρατωνίζονταν η Στρατονομία, καθώς επίσης διάφορα γραφεία και υπηρεσίες που υπάγονταν στο ΓΕΕΦ.

Καθόσον οι καταστάσεις γίνονταν επικίνδυνες από τη δράση της ΕΟΚΑ Β', που υποστηριζόταν από χουντικούς αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς, ο λοχαγός Γεώργιος Μαυρουδής διευθέτησε να διανεμηθούν όπλα σε έμπιστους συγχωριανούς του στην Καλοψίδα, που βρίσκονταν σε επιφυλακή για να παρακολουθούν ύποπτες κινήσεις. Αυτό έγινε γνωστό στην ΕΟΚΑ Β', η οποία έστειλε 20 μασκοφόρους ενόπλους για να πάρουν το περίστροφο που είχε δώσει σε συγγενή του. «Μετά από αυτό, δεν διστάσαμε να πάμε στο σπίτι του αρχηγού τους στο Τρίκωμο, μαζί με τον ανθυπαστυνόμο Μάλιο Κοντοπούργο και τον λοχαγό Τάκη Τσαγγάρη. Δεν τον βρήκαμε. Πήγα την επόμενη μέρα στην Αμμόχωστο και τον συνάντησα. Ήταν εκεί και άλλοι υποστηρικτές της ΕΟΚΑ Β' από τα Κοκκινόχωρια.

Λογοφέραμε και τους είπα ότι “αν πειράξετε δικό μου άνθρωπο, θα έχετε να κάνετε μαζί μου!”», σημειώνει ο Γεώργιος Μαυρουδής.

Έπεισε και τον Νίκο Μακρίδη να συμμετάσχει

Συνεργαζόταν με τον Σταύρο Κορνήλιο, εκπαιδευτή ραπτικής στις Κεντρικές Φυλακές, ο οποίος ήταν επικεφαλής αντιστασιακών ομάδων που κάλυπταν μέχρι και την Αμμόχωστο, καθώς επίσης με το Εφεδρικό σώμα. Αφηγείται σχετικά ο Γεώργιος Μαυρουδής:

«Ο διοικητής του Εφεδρικού, Παντελάκης Πανταζής, μου ζήτησε να οργανώσουμε φιλομακαριακούς παράγοντες σε διάφορες περιοχές. Αποτάθηκα τότε στον Νίκο Μακρίδη, ο οποίος διετέλεσε βουλευτής και ήταν υποστηρικτής του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, αλλά είχε αποστασιοποιηθεί λόγω παρεξήγησης. Πήγα στο Λευκόνοικο και συζητήσαμε. Ήθελε να συναντήσει τον Μακάριο. Διευθετήσαμε συνάντηση στο προεδρικό με τους υπεύθυνους της προεδρικής φρουράς, τον Ανδρέα Ποταμάρη, τον Νίκο Θρασυβούλου και τον Ανδρέα Νεοφύτου, καθώς επίσης με τον διοικητή της ΚΥΠ, Γεώργιο Τομπάζο. Ήμουν μαζί με τον γιο του Νίκου Μακρίδη, Ισίδωρο Μακρίδη, μετέπειτα βουλευτή. Συμφωνήσαμε να τους δώσουμε όπλα και κλείσαμε συνάντηση του Νίκου Μακρίδη με τον Αρχιεπίσκοπο την επόμενη μέρα. Στο πραξικόπημα, στις 15 Ιουλίου 1974, η ομάδα του Νίκου Μακρίδη αμύνθηκε στην Καντάρα. Ομάδα ατόμων της ΕΟΚΑ Β' πήγαν στο Λευκόνοικο για να σκοτώσουν ή να συλλάβουν τον Νίκο Μακρίδη, ενώ εκείνος είχε συλληφθεί στην Αμμόχωστο, όπου βρισκόταν με τον Τάσσο Παπαδόπουλο, πρώην υπουργό και μετέπειτα Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κρατούμενο επίσης».

Ετοίμασε σχέδια άμυνας κατά του πραξικοπήματος

Άλλος τομέας της αντίστασης στις συνωμοσίες της χούντας και της ΕΟΚΑ Β', στον οποίο είχε σημαντική συμβολή ο τότε λοχαγός Γεώργιος Μαυρουδής, ήταν στον καταρτισμό σχεδίων για απόκρουση τυχόν απόπειρας πραξικοπήματος:

«Ετοιμάζονταν διάφορα αμυντικά σχέδια για την περίπτωση πραξικοπήματος, αλλά εκκρεμούσε εκείνο της Αμμοχώστου. Έγινε εισήγηση από το Εφεδρικό στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο να ανατεθεί σε μένα ο καταρτισμός τέτοιου σχεδίου, καθόσον καταγόμενι από την περιοχή Αμμοχώστου. Συνεργάστηκα με τον αστυνόμο Κυριάκο Φεσσά, αστυνομικό

διευθυντή Αμμοχώστου, και τον Γιώργο Κουή, υπεύθυνο της ΚΥΠ στην Αμμόχωστο, και καταρτίσαμε το αμυντικό σχέδιο κατά του πραξικοπήματος στην Αμμόχωστο. Στο σχέδιο καθορίζονταν τα σημεία όπου θα τοποθετούνταν σκοπιές και τμήματα, ενώ προνοούνταν και διάφορες άλλες ενέργειες αντίστασης στο πραξικόπημα. Παράλληλα ανατέθηκε στον λοχαγό Ερμή Χριστοδούλου ο καταρτισμός ανάλογου σχεδίου και για την Κερύνεια. Ο συνάδελφος με κάλεσε να τον βοηθήσω. Καθίσαμε μαζί και ετοιμάσαμε το σχέδιο, ενώ συμμετείχε σε αυτό και ο ανθυπολοχαγός Μπουλούκος. Τα σχέδια αυτά όμως διέρρευσαν, όπως φάνηκε όταν έγινε το πραξικόπημα. Η ΕΟΚΑ Β' είχε στα χέρια της τζελατίνη (διαφανές πλαστικό) με τα σημεία όπου προβλεπόταν η τοποθέτηση σκοπιών. Ο διοικητής μου, αντισυνταγματάρχης Αντώνης Αντωνόπουλος, αργότερα μου είπε "ξέρω ότι είχες πάει στην Αμμόχωστο και έφτιαξες σχέδια άμυνας"».

Δόθηκε διαταγή να εξοπλιστούν τα τεθωρακισμένα

Ενώ υπηρετούσε στο ΓΕΕΦ, όποιες πληροφορίες έπεφταν στην αντίληψή του σε σχέση με ύποπτες ενέργειες των χουντικών αξιωματικών δεν δίσταζε να τις διαβιβάσει στο προεδρικό μέγαρο και το Εφεδρικό. Μια τέτοια σοβαρή περίπτωση αφηγείται ο ίδιος:

«Στις 25 Μαρτίου 1974, ημέρα εθνικής επετείου, ήμουν υπηρεσία ως βοηθός επόπτη στο ΓΕΕΦ. Το απόγευμα πήγαν καταδρομείς στην Αρχιεπισκοπή για τη διαδικασία υποστολής της σημαίας. Τότε προκλήθηκε επεισόδιο με τη φρουρά της Αρχιεπισκοπής, γιατί οι καταδρομείς φώναζαν συνθήματα κατά του Μακαρίου. Πήρε διαστάσεις το επεισόδιο και ειδοποιήθηκε το ΓΕΕΦ. Άκουσα τον ταγματάρχη Μιχαήλ του 2ου Επιτελικού Γραφείου του ΓΕΕΦ, ο οποίος ήταν πολύ αναμειγμένος στις υπονομευτικές ενέργειες εναντίον του Αρχιεπισκόπου. Συζητούσα έντονα μαζί του και ήξερε ότι ήμουν μακαριακός, ότι είχα μεσολαβήσει για να παραδοθούν αντάρτικες ομάδες της ΕΟΚΑ Β' στο Καρπάσι, όταν ο Μακάριος προσέφερε αμνηστία ύστερα από τον θάνατο του Γεώργιου Γρίβα τον Ιανουάριο του 1974. Ο ταγματάρχης Μιχαήλ, λοιπόν, μιλούσε στον ασύρματο με τον επιτελάρχη ταξίαρχο Παύλο Παπαδάκη και του έλεγε "θα πάει αυτός ο μαλάκας να δει τον παπά". Εννοούσε ότι θα πήγαινε ο αρχηγός του ΓΕΕΦ, στρατηγός Γεώργιος Ντενίσης, για να συναντήσει τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο σε σχέση με το επεισόδιο. Σε κάποια στιγμή κτύπησε το τηλέφωνο και πήρα το ακουστικό. Ήταν ο διοικητής τεθωρακισμένων της 21 ΕΑΝ, η οποία έδρευε στο στρατόπεδο ΒΜΗ στην Πα-

λουριώτισσα. Μου είπε ότι ετοίμασε τα άρματα, τοποθέτησε πάνω τους τα πολυβόλα και φόρτωσε τα πυρομαχικά. Του είπα “εντάξει, θα το αναφέρω στον ταγματάρχη Μιχαήλ”, αλλά δεν του είπα τίποτε για να μην αντιληφθεί ότι έγινα γνώστης της διαταγής. Την επόμενη μέρα τηλεφωνηθήκαμε με τον Σταύρο Κορνήλιο και του μίλησα για το περιστατικό. “Πρέπει να δούμε τον Μακάριο!”, του είπα. Και πήγαμε στο προεδρικό, χωρίς να ζητήσουμε συνάντηση. Ήταν εκεί ο υπεύθυνος του προεδρικού γραφείου, Χάρης Βωβίδης, και του εξηγήσαμε ότι θέλαμε επειγόντως να συναντήσουμε τον Αρχιεπίσκοπο. Μας δέχτηκε ο Μακάριος και του ανέφερα όσα είχαν συμβεί και τα οποία μαρτυρούσαν ότι Ελλαδίτες αξιωματικοί ετοιμάζονταν για δυναμική ενέργεια, ίσως και για πραξικόπημα. Ο Μακάριος δεν πίστευε ότι θα έκαναν πραξικόπημα, αφού ήταν δεδομένες οι καταστροφικές συνέπειές του».

Ήταν μάρτυρας της σύσκεψης στο ΓΕΕΦ

Στα τέλη Ιουνίου 1974 σημειώθηκε επεισόδιο μεταξύ μελών του Εφεδρικού και καταδρομέων (που είχαν φανατιστεί με μεθόδους προπαγάνδας κατά του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου) στον Κεφαλόβρυσο Λαπήθου - Καραβά. Τότε συγκλήθηκε σύσκεψη στο ΓΕΕΦ για να εξεταστεί η κατάσταση. Ο Γεώργιος Μαυρουδής έγινε τότε μάρτυρας αποκαλυπτικών γεγονότων:

«Ήταν γεμάτη από αξιωματικούς η αίθουσα επιχειρήσεων. Εγώ ήμουν ο μοναδικός Κύπριος αξιωματικός και βέβαια κάθισα πίσω, καθώς ήμουν από τους χαμηλόβαθμους. Μπροστά κάθισαν ταξίαρχοι, συνταγματάρχες κ.λπ. Έγινε ενημέρωση για το επεισόδιο, με το σκεπτικό ότι ήταν απαράδεκτο οι “επικουρικοί”, δηλαδή οι άντρες του Εφεδρικού, να κάνουν έρευνα σε Ελλαδίτες αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς. Ο αρχηγός του ΓΕΕΦ, στρατηγός Γεώργιος Ντενίσης, στράφηκε προς τον αντισυνταγματάρχη Μπούρλο, διευθυντή του 2ου Επιτελικού Γραφείου του ΓΕΕΦ, και τον ρώτησε: “Τι είναι αυτοί οι επικουρικοί; Ειδικοί αστυνομικοί; Ε, τότε έχουν κάθε δικαίωμα να κάνουν έρευνες. Ισχύει μεν η πρόνοια της ετεροδικίας (σ.σ. οι Ελλαδίτες αξιωματικοί παραπέμπονταν σε δικαστήρια στην Ελλάδα), αλλά αυτό δεν εμποδίζει τους αστυνομικούς να ερευνούν Έλληνες αξιωματικούς”. Έγινε χαμός με αυτά που είπε ο στρατηγός Ντενίσης. Φώναζαν από κάτω “δεν δεχόμαστε τέτοια πράγματα!” και οξύνθηκαν τα πνεύματα. “Κύριοι, αρνείστε ότι πετάτε όπλα από τα στρατόπεδα και τα παίρνει η ΕΟΚΑ Β;”, ρώτησε ο αρχηγός του

ΓΕΕΦ Γεώργιος Ντενίσσης. Το κλίμα έγινε εκρηκτικό. Ωρυόταν ο διοικητής των Καταδρομών, συνταγματάρχης Κωνσταντίνος Κομπόκης: “Αν συγκρουστούν με τους καταδρομείς μου, εγώ θα τους κτυπήσω”. Μετά σηκώθηκε και ο αντιπλοίαρχος Γεώργιος Παπαγιάννης, διοικητής του Ναυτικού, και είπε τα δικά του. Αντέδρασε επίσης ο συνταγματάρχης Κοκοράκης (κουνιάδος του στρατηγού Γρηγόριου Μπονάνου, αρχηγού Ενόπλων Δυνάμεων της Ελλάδας, εκ των επικεφαλής της χούντας), που ήταν διευθυντής του 1ου Επιτελικού Γραφείου του ΓΕΕΦ. Σε αυτό το πνεύμα τέλειωσε η σύσκεψη. Βγαίνοντας από την αίθουσα, εκείνοι που με ήξεραν πρόσεξαν ότι βρισκόμουν κι εγώ εκεί και τα είχα ακούσει όλα. Πήγα στο σπίτι το μεσημέρι και στις 2:00 το απόγευμα πήρα τη σύζυγό μου στη δουλειά της στη CYTA. Σκέφτηκα να περάσω και από το προεδρικό να το αναφέρω στον Μακάριο. Παρόλο που ο Αρχιεπίσκοπος είχε τις δικές του υποχρεώσεις και ήταν βιαστικός, με δέχτηκε. Του αφηγήθηκα τα όσα λέχθηκαν στη σύσκεψη. “Θα σου κάνουν ανοικτό κτύπημα!”, του είπα. “Θα βάλουν άτομα της ΕΟΚΑ Β’ να σε σκοτώσουν ή μπορεί να κάμουν και γενικό πραξικόπημα”. “Τον θάνατό μου να τον επιζητούν, το καταλαβαίνω, αλλά δεν ξέρουν τι θα γίνει σε περίπτωση πραξικοπήματος;”, μου απάντησε ο Μακάριος. “Θα τολμήσουν να κάμουν έτσι πράμα;”. Ο Μακάριος τούς πίστωνε με στοιχειώδη λογική, ότι δεν θα ματοκυλούσαν τον τόπο. Αυτά έγιναν είκοσι μέρες πριν από το πραξικόπημα».

Είχαν τοποθετηθεί σκοπιές ενόψει πραξικοπήματος

Ο Γεώργιος Μαυρουδής επέστρεψε στη Λευκωσία από την Αμμόχωστο, όπου βρισκόταν με την οικογένειά του, το βράδυ της Κυριακής, 14 Ιουλίου 1974. Δεν μπορούσε όμως να μείνει στο σπίτι του, γιατί ήταν έντονες οι πληροφορίες για εκδήλωση πραξικοπήματος, με αφορμή την επιστολή του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου προς τον στρατηγό Φαίδωνα Γκιζίκη:

«Πήγα στο σπίτι του Σταύρου Κορνήλιου (που ήμασταν γείτονες στη Νεάπολη) και συζητήσαμε για την κατάσταση. “Εβάλετε σκοπιές;”, τον ρώτησα. Μου απάντησε ότι ήταν όλοι σε επιφυλακή, ότι υπήρχαν σκοπιές στο μετόχι του Κύκκου, στο σταυροδρόμι της λεωφόρου Διγενή Ακρίτα με τη λεωφόρο Βύρωνος κ.λπ. Επίσης μου ανέφερε ότι με ζητούσε ο Ανδρέας Ποταμάρης. Τηλεφώνησα στον αστυνόμο Ποταμάρη, ο οποίος μου είπε ότι είχαν πληροφορίες ότι κινήθηκαν άρματα μάχης από στρατόπεδα. “Έχετε αυτοκίνητα, έχετε κι ασυρμάτους. Γιατί δεν βάζετε αστυνομικούς να παρακολουθούν έξω από τα στρατόπεδα;”, του απάντησα».

Αντιπαραθέσεις με χουντικούς αξιωματικούς

Την επόμενη μέρα το πρωί, Δευτέρα, 15 Ιουλίου 1974, ο λοχαγός Γεώργιος Μαυρουδής παρουσιάστηκε κανονικά για υπηρεσία στο στρατόπεδο «Ανδρέα Παναγίδη». Περίπου στις 8:30 εκδηλώθηκε το πραξικόπημα:

«Περνούσαν τεθωρακισμένα έξω από το στρατόπεδό μας και με τον υπολοχαγό Ιάκωβο Συμεωνίδη σκεφτήκαμε να ειδοποιήσουμε το προεδρικό. Εγώ έμεινα έξω από το κτήριο για να προσέχω μήπως και μας έπαιρνε κανείς είδηση, ενώ ο Ιάκωβος μπήκε στο γραφείο και τηλεφώνησε. Του απάντησε ο τηλεφωνητής του προεδρικού, ο Δημητράκης, που ήταν τυφλός. Ήδη στο προεδρικό είχαν αρχίσει να πέφτουν πυροβολισμοί... Ήρθαν στο στρατόπεδο οπλισμένοι αξιωματικοί από το ΓΕΕΦ μαζί με στρατιώτες. Προσπάθησα να διαφύγω από το στρατόπεδο, αλλά με σταμάτησαν. Με έθεσαν υπό περιορισμό στο γραφείο μου. Ο αντισυνταγματάρχης Αντώνης Αντωνόπουλος μού είπε: “Γιώργο, κάτσε φρόνιμα και όλα θα πάνε καλά...” και μου αποκάλυψε ότι ήθελαν να με κλείσουν σε κελί στη Στρατονομία. Του απάντησα: “Αν περιμένεις να σου πω ότι ο Μακάριος είναι παλιάνθρωπος, ενώ προηγουμένως τον υποστήριζα, σημαίνει ότι εγώ είμαι ο παλιάνθρωπος”. Ανάμεσα στους Ελλαδίτες αξιωματικούς που ήρθαν στο στρατόπεδό μας οπλισμένοι ήταν και υπολοχαγός της ΣΜΕΦ, ο οποίος μπήκε στο γραφείο μας με τυφέκιο στο χέρι. Το κρατούσε γυρισμένο προς τη μεριά μου και τσακωθήκαμε. Τον έδιωξε ο αντισυνταγματάρχης Αντωνόπουλος. Ο αντισυνταγματάρχης Κολοβός, διοικητής του Στρατολογικού Γραφείου, μας είπε: “Πάει κι αυτός...”. “Μα ποιος;”, τον ρωτήσαμε. “Ο Μακάριος...”, απάντησε και συνέχισε: “Πήγε να διαφύγει από υπόνομο, αλλά τον σκοτώσανε!”. “Και τι δικαίωμα είχαν να τον σκοτώσουν;”, αντέδρασα εγώ. Όταν μείναμε μόνοι μας, μου έκανε συστάσεις ο Αντωνόπουλος: “Σου είπα να μη μιλάς!”. Ήθελε να με προστατεύσει γιατί είχαμε καλές σχέσεις. Βλέπαμε που κτυπούσαν με βαρέα όπλα την Αρχιεπισκοπή και είπα: “Μα, γιατί κτυπούν; Θα την καταστρέψουν!”. Και ο Αντωνόπουλος πάλι με κατσάδιασε: “Βρε, μη μιλάς!”».

Σχέδια απόδρασης των αξιωματικών του Εφεδρικού

Στο στρατόπεδο έφεραν το απόγευμα της Δευτέρας αξιωματικούς του Εφεδρικού σώματος και τους έκλεισαν σε γραφεία - αποθήκες, που είχαν σιδεριές στα παράθυρα. Ο Γεώργιος Μαυρουδής το πληροφορήθηκε από τον υπολοχαγό Ιάκωβο Συμεωνίδη και σκέφτονταν πώς να τους βοηθήσουν:

«Είπα στον αντισυνταγματάρχη Αντωνόπουλο ότι ήθελα να πάω να δω στον κουμπάρο μου, τον Χρυσάφη Χρυσάφη, που ήταν κρατούμενος σε κελί στο στρατόπεδο. “Εντάξει, να πας” μου είπε ο Αντωνόπουλος. Βρήκα στα κελιά αξιωματικούς του Εφεδρικού, τον Νίκο Βαρναβίδη, τον Χρυσάφη Χρυσάφη, τον Σάββα Σολωμού και τον Άγη Ιωακείμ, ενώ σε άλλο κελί τον Παντελάκη Πανταζή, τον Ευτύχιο Σαλάτα κ.ά. Το μόνο που μπόρεσα να τους πω ήταν “μεν φοάστε τζιαι ο Μακάριος ζει...”, παρόλο που ακόμη δεν ήταν σίγουρο. Ο Σαλάτας ζήτησε από τον ταγματάρχη Γεώργιο Πάρλα, που υπηρετούσε στο στρατόπεδό μας, να πάει στην τουαλέτα και εκείνος το επέτρεψε. Βγαίνοντας από το κελί προς την τουαλέτα, ο Σαλάτας μού είπε να προσέχω μήπως και τον πυροβολούσαν με τη δικαιολογία ότι δήθεν επιχείρησε να δραπετεύσει. Με τον Ιάκωβο Συμεωνίδη κάναμε διάφορες σκέψεις για να βοηθήσουμε τους αξιωματικούς του Εφεδρικού να αποδράσουν. Ψάχναμε τρόπο να κλέψουμε τα κλειδιά από τον διοικητή του στρατοπέδου ή να σπάσουμε τις κλειδαριές με τους κασμάδες των πυροσβεστικών σημείων».

Της έβαλαν το πιστόλι στον κρόταφο

Τα όσα συνέβησαν στο κτήριο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών (CYTA) κοντά στην Πύλη Πάφου τα έμαθε αργότερα ο τότε λοχαγός Γεώργιος Μαυρουδής, γιατί μόνο ύστερα από μια βδομάδα θα πήγαινε στο σπίτι του. Το κτήριο της CYTA κοντά στην Πύλη Πάφου κατελήφθη από μονάδα της Εθνικής Φρουράς με επικεφαλής τον διοικητή των Διαβιβάσεων αντισυνταγματάρχη Γκίνη και τον υποπλοίαρχο του Πολεμικού Ναυτικού Γεώργιο Ντάνο.

«Η σύζυγός μου, Αντρούλλα, προσπαθούσε να ενώσει τα τηλέφωνα του προεδρικού στην κονσόλα, αλλά την πήραν είδηση και της έβαλαν το πιστόλι στον κρόταφο. Φοβήθηκε και λιποθύμησε», αναφέρει ο Γεώργιος Μαυρουδής.

Του είπαν ότι... φόβιζε τον κόσμο

Την Παρασκευή, 19 Ιουλίου 1974, θεάθηκαν αεροπλάνα στον ουρανό της Λευκωσίας. Πετούσαν σε μεγάλο ύψος. Βέβαια όλοι διερωτήθηκαν για την ταυτότητα των αεροπλάνων, ενώ η απάντηση ήταν δεδομένη. Οι πληροφορίες για επικείμενη τουρκική εισβολή διαδίδονταν πανταχόθεν. Αφηγείται ο Γεώργιος Μαυρουδής:

«Μόλις τα είδαμε, με ρώτησε κάποιος λοχαγός του Στρατολογικού Γραφείου: “Μα τι είναι αυτά, ρε Γιώργο;”. Του απάντησα ότι σίγουρα ήταν τουρκικά αναγνωριστικά αεροπλάνα. “Έτσι γινόταν και το 1964. Εμφανίζονταν το απόγευμα τα αναγνωριστικά αεροπλάνα και την άλλη μέρα το πρωί είχαμε αεροπορικούς βομβαρδισμούς”, του είπα. Το έμαθε ο αντισυνταγματάρχης Αντωνόπουλος και μου έκανε παρατήρηση: “Γιατί φοβίζεις τον κόσμο;”. Ε, την άλλη μέρα το πρωί τρανταζόταν η Λευκωσία από τους βομβαρδισμούς!».

Οι μάχες στα περίχωρα της Λευκωσίας

Ο λοχαγός Γεώργιος Μαυρουδής ασχολήθηκε τότε με το δύσκολο έργο της επιστράτευσης. Έσπευσε στο στρατόπεδο ΒΜΗ, όπου παρουσιάζονταν έφεδροι για κατάταξη, και στη συνέχεια στο στάδιο Γ.Σ.Π. και στην ΙΙΙ Ανωτέρα Τακτική Διοίκηση, για να συμβάλει στη συγκρότηση μονάδων της Εθνικής Φρουράς. Ακολούθως το βράδυ πήγε στο ΓΕΕΦ, το οποίο είχε μεταφερθεί στη Μαλούντα και τη Δευτέρα το πρωί, 22 Ιουλίου 1974, με τμήμα από 40 εφέδρους πήγε στην «πράσινη γραμμή» της περιοχής Ομορφίτας, Νεάπολης, Τράχωνα και Ματσκοριδιτών. «Εκεί αμυνθήκαμε μέχρι την Τρίτη το απόγευμα, οπότε συνεπυχθήκαμε κατόπιν διαταγής του 211 ΤΠ (του διοικητή αντισυνταγματάρχη Λιαναντωνάκη) και αναδιαταχθήκαμε στην περιοχή Καϊμακλίου, Ρέτζις και Βορείου Πόλου», αφηγείται ο Γεώργιος Μαυρουδής.

«Κατά τη δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής, από τις 14 Αυγούστου 1974, αμυνθήκαμε, με ένα λόχο του τάγματος εφέδρων που είχε έρθει από τη Λάρνακα, στην περιοχή από το Καϊμακλί μέχρι το ΣΟΠΑΖ. Ήταν και άλλα τμήματα με τους λοχαγούς Χρυσάφη Χρυσάφη, Νίκο Βαρναβίδη, Χαράλαμπο Λόττα, Νίκο Καλογήρου, Χρίστο Μασωνίδη, Ξάνθο Ιακωβίδη, Άγη Ιωακείμ και Ντίνο Λοΐζου. Παρά τη μεγάλη εχθρική πίεση, κρατήσαμε ελεύθερες τις περιοχές της βορειοανατολικής Λευκωσίας, το Καϊμακλί, τον Βόρειο Πόλο, τις περιοχές Μερσεντές, Μπάτα, ΣΟΠΑΖ και ΒΜΗ», υπογραμμίζει ο Γεώργιος Μαυρουδής.

Εκεί ήρθε σε αντιπαράθεση με τον ταγματάρχη Πουλέα, υποδιοικητή του 211 ΤΠ, για θέματα ναρκοπεδίων. Διαφώνησαν για τη θέση που έπρεπε να τοποθετηθούν. Συζήτησε επίσης έντονα με τον ταγματάρχη Πουλέα και τον αντισυνταγματάρχη Λιαναντωνάκη του 211 ΤΠ, καθώς και τον λοχαγό Γρίβα του 3ου Επιτελικού Γραφείου του τάγματος για

Ο Γεώργιος Μαυρουδής επισκέφθηκε με την οικογένειά του το 1975 τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο στην προεδρική εξοχική κατοικία στο Τρόοδος.

.....

τον λόγο ότι δεν του είχαν στείλει ενισχύσεις. Οι Ελλαδίτες αξιωματικοί είπαν στον Γεώργιο Μαυρουδή ότι «οι Κύπριοι δεν πολεμούν». Τότε «αντέδρασα ξανά και τους απείλησα με το όπλο. Παρόντες ήταν ο έφεδρος Ανδρέας Μαϊμάρης και ο λοχαγός Λόττας», σημειώνει ο τότε λοχαγός Γεώργιος Μαυρουδής.

Απειλούσαν να τους τιμωρήσουν για τις επικρίσεις

Κατηγορήθηκε για τη στάση του. Ο αντιστράτηγος ε.α. σήμερα Γεώργιος Μαυρουδής έχει στην κατοχή του αντίγραφο επιστολής με την υπογραφή του υπουργού Εσωτερικών, Παντελή Δημητρίου, με τους χαρακτηρισμούς «εμπιστευτικόν» και «επείγον», ημερομηνίας 29 Ιουλίου 1974. Η επιστολή απευθυνόταν προς τον συνταγματάρχη Άθω Μυριανθόπουλο και τους λοχαγούς Χρυσάφη Χρυσάφη, Ευτύχιο Σαλάτα, Νίκο

Βαρναβίδα, Γεώργιο Μαυρουδή, Νίκο Παστελλόπουλο και Τάκη Τσαγγάρη με τα εξής εξωφρενικά:

«1. Περιήλθον εις Υπουργείον Εσωτερικών πληροφορίαί, καθ' ἃς ἅπαντες υμεῖς οἱ ανωτέρω ασκεῖτε κριτικὴν περὶ τῶν διεξαχθέντων (σ.σ. διεξαχθεισών) επιχειρήσεων τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ὡς καὶ προπαγάνδαν εἰς βάρος τῆς ιδέας τῆς Ελλάδος καὶ τοῦ Στρατοῦ.

2. Ἡ ὡς ἄνω δραστηριότης ὑμῶν - βάσει τῶν πληροφοριῶν - δεν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς ἐπαφὰς ὑμῶν μετὰ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰς διαφόρους στρατιωτικὰς μονάδας ἢ τμήματα εἰς ἃ ὑπηρετεῖτε, πρὸς τὰ ὁποῖα καὶ ἐνσπείρετε τὴν δυσπιστίαν, τὴν ἀμφιβολίαν καὶ τὸν πανικόν.

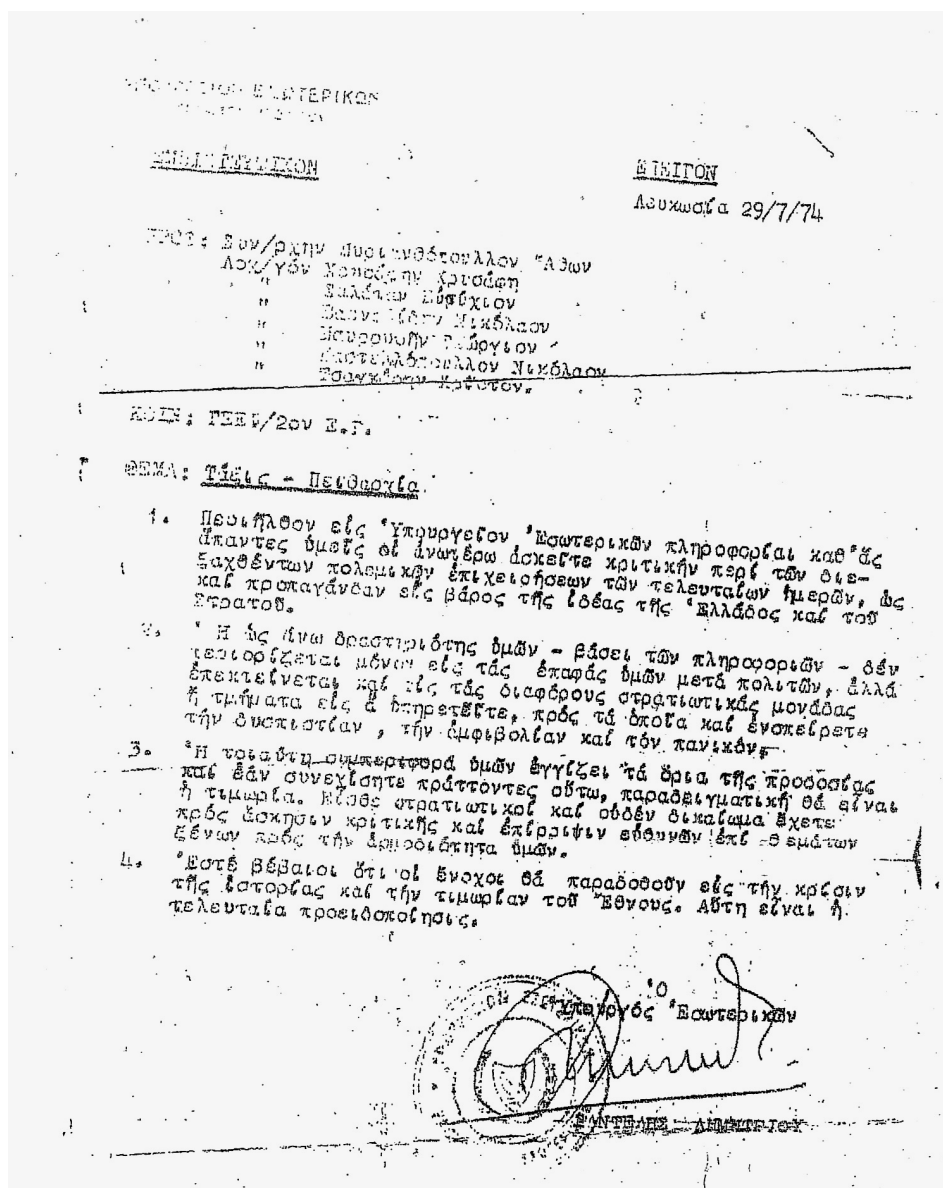
3. Ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ ὑμῶν ἀγγίζει τὰ ὅρια τῆς προδοσίας καὶ εἰάν συνεχίσητε πράττοντες οὕτω, παραδειγματικὴ θὰ εἶναι ἡ τιμωρία. Εἴσθε στρατιωτικοὶ καὶ οὐδέν δικαίωμα ἔχετε πρὸς ἀσκήσιν κριτικῆς καὶ ἐπὶ ῥριψιν ευθυνῶν ἐπὶ θεμάτων ξένων πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα ὑμῶν.

4. Εστέ βέβαιοι ὅτι οἱ ἔνοχοι θὰ παραδοθῶν εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἱστορίας καὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἔθνους. Αὕτη εἶναι ἡ τελευταία προειδοποίησις».

Ἀπειλούσαν με τιμωρία τοὺς Κύπριους ἀξιωματικούς πού ἀντιδρούσαν στὶς ὁλέθριες πράξεις καὶ παραλείψεις τῶν χουντικῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ΓΕΕΦ καὶ μονάδων τῆς Εθνικῆς Φρουράς. Αὐτοὶ καθυστέρησαν στὴν κήρυξη ἐπιστράτευσης καὶ στὴν ἐπ' ἀνδρωσὴ τῶν πυροβολείων στὶς ἀκτὲς τῆς Κερύνειας. Αὐτοὶ διέταξαν τὴν κίνηση στρατιωτικῶν μονάδων ὑπὸ τὸ φῶς τῆς μέρας, με ἀποτέλεσμα νὰ ἀποδεκατιστοῦν ἀπὸ τὰ τουρκικὰ ἀεροπλάνα. Ἀντὶ νὰ ὁργανώσουν τὴν ἀμύνα στὸν ὥρο τῆς ἀπόβασης τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων, ἐστρεφαν τὴν προσοχή σὲ δευτερεύοντες στόχους, ὅπως ἡ ἐκκαθάριση τουρκοκυπριακῶν θυλάκων στὴν Ἀγύρτα, τὴν Πάφο, τὴ Λεμεσό κ.λπ.

Ὁ Γεώργιος Μαυρουδὴς βοήθησε ἐπίσης στὴν ἀποκατάσταση τοῦ δικτύου ἐπικοινωνίας με τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο, ὁ ὁποῖος βρισκόταν ἀποκομμένος στὸ Λονδίνο. Αὐτὸ ἐγένε με τὴ συμβολή τοῦ υπαλλήλου τῆς CYTA Νίκου Κουκουλή (γαμπρὸ τοῦ Στέλιου Μαύρου, ὁ ὁποῖος εἶχε δολοφονηθεῖ ἀπὸ τὴν ΕΟΚΑ Β' στὶς Πλάτρες), καθὼς καὶ τηλεφωνητριῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ σύζυγός του, Ἀνδρούλλα, ἡ Μαίρη Ἀρτεμίου κ.ά.

Στὰ χρόνια πού ἀκολούθησαν μετὰ τὴν τουρκικὴ εἰσβολή ὁ Γεώργιος Μαυρουδὴς ἐκπαιδεύτηκε στὴ Σχολὴ Διοικητῶν Ταγμάτων στὴ Χαλκίδα

Η έγγραφη προειδοποίηση προς αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς και του Εφεδρικού σώματος από τον υπουργό Εσωτερικών, Παντελή Δημητρίου, ημερομηνίας 29 Ιουλίου 1974, γιατί ασκούσαν κριτική στην ηγεσία του ΓΕΕΦ για τις διεξαχθείσες πολεμικές επιχειρήσεις.

Σήμερα μπορεί ο καθένας να κρίνει πόσο δίκαιο είχαν οι αξιωματικοί...

Μαρτυρία

*Σε μια από τις επετειακές στρατιωτικές παρελάσεις, στις οποίες ο
αντιστράτηγος Γεώργιος Μαυρουδής (στο μέσο) είχε το γενικό πρόσταγμα.
Στα αριστερά είναι ο ταξίαρχος Γεώργιος Αγγελίδης
και δεξιά ο ταξίαρχος Ευστάθιος Όξινος.*

.....

το 1976, στη Σχολή Πολέμου στη Θεσσαλονίκη το 1978-1979 και στη Σχολή Εθνικής Άμυνας στην Αθήνα το 1991-1992. Συνέχισε να υπηρετεί στην Εθνική Φρουρά από διάφορα πόστα. Διετέλεσε διοικητής του 212 ΤΠ, του 231 ΜΤΠ, του 1ου Συντάγματος, του 7ου Συντάγματος, της 2ας Μεραρχίας και της 1ης Μεραρχίας. Αποστρατεύτηκε με τον βαθμό του αντιστράτηγου.